

brupartners
.brussels

concertation économique et sociale
economisch en sociaal overleg

ADVIES

Voorontwerp van ordonnantie over de opwaardering en de occasionele opening voor het publiek van uitzonderlijke goederen

Aanvrager

Staatssecretaris Ans Persoons

Aanvraag ontvangen op

6 februari 2024

Aanvraag behandeld door

Commissie Economie - Werkgelegenheid -
Fiscaliteit - Financiën

Commissie Ruimtelijke Ordening - Mobiliteit

Advies aangenomen door de Plenaire
vergadering op

22 februari 2024

Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties (BECI)** vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector (BRUXEO)** vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 ACLVB).

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 – 1000 Brussel

Tel.: 02 205 68 68 – brupartners@brupartners.brussels – www.brupartners.brussels

Vooraf

Het voorontwerp van ordonnantie, dat voor advies wordt voorgelegd aan Brupartners, past in de geest van de algemene beleidsverklaring van de Regering. Deze legt de nadruk op de wens om het publiek bewuster te maken van erfgoed, om het beleid ter promotie van het erfgoed te versterken en om de rijkdom en de diversificatie van het Brussels erfgoed te benadrukken als een sleutelfactor van de internationale uitstraling van de hoofdstad. De filosofie van dit ontwerp van ordonnantie is tevens gebaseerd op de conventies en aanbevelingen van de Raad van Europa¹.

De Regering is van oordeel dat bepaalde onroerende goederen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest omwille van hun bijzonder uitzonderlijk karakter op cultureel, historisch of architecturaal vlak onder bepaalde voorwaarden en volgens bepaalde modaliteiten toegankelijk zouden moeten zijn voor het publiek, teneinde de hierboven uiteengezette doelstellingen te verwezenlijken. Dit uitzonderlijk karakter rechtvaardigt deze valorisatie van het betrokken goed.

Indien hierbij privé-rechten in het spel zijn, kan het Gewest contact opnemen met de eigenaars van deze uitzonderlijke eigendommen teneinde een oplossing te vinden die het mogelijk maakt om deze toegankelijk te maken voor het publiek onder voorwaarden waarover met de eigenaars onderhandeld zou worden.

Dit voorontwerp van ordonnantie heeft tot doel, de situaties te regelen waarin de eigenaars van de betrokken eigendommen weigeren om zelfs maar een beperkte toegang voor het publiek tot hun eigendom toe te laten. Het voorontwerp van ordonnantie is in het bijzonder gericht op het emblematische geval van het Stocletpaleis.

In de ontwerp-tekst wordt het idee geopperd dat in situaties waarin de eigenaars weigeren, het uitzonderlijke karakter van de betrokken gebouwen kan rechtvaardigen dat het algemeen belang voorrang krijgt op het privaat belang en dat daarom, onder bepaalde voorwaarden en volgens bepaalde modaliteiten, de occasionele openstelling van de eigendom voor het publiek kan worden opgelegd, met inachtneming van de rechten en vrijheden van de betrokken personen.

Op 20 december 2023 heeft de afdeling Wetgeving van de Raad van State een advies uitgebracht over dit ontwerp van ordonnantie². In dit advies heeft de Raad van State opgemerkt dat *"uit het dossier, dat aan de afdeling Wetgeving werd overgemaakt, niet blijkt dat het advies van Brupartners over de ontwerp-tekst werd ingewonnen"*, overeenkomstig artikel 16 van de ordonnantie van 2 december 2021 betreffende Brupartners. Bijgevolg is de Raad van State van oordeel dat *"de opsteller van het voorontwerp moet kunnen aantonen dat het voorontwerp in kwestie geen impact zal hebben op het economische en sociale leven van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Indien dit niet het geval is, dan zal het advies van Brupartners worden gevraagd"*.

Naar aanleiding van dit advies van de Raad van State wordt ook Brupartners om advies gevraagd over dit voorontwerp van ordonnantie.

¹ [Council of Europe Framework Convention on the Value of Cultural Heritage for Society](#), CETS nr. 199, ondertekend te Faro op 27 oktober 2005. [Recommandation of the Committee of Ministers to member States on the European Cultural Heritage Strategy for the 21st century](#), aangenomen door de Raad van Ministers op 22 februari 2017, tijdens de 1278ste vergadering van de Afgevaardigden van de Ministers.

² R.v.S., advies van 20 december 2023, nr. 74.738/4.

Advies

Brupartners meent dat het cultureel en historisch erfgoed een essentiële rol speelt door de mogelijkheid te bieden om in contact te komen met het verleden, zijn/haar begrip van de wereld te verrijken en om zich deel te voelen van een bredere gemeenschap. **Hij** deelt ook de overtuiging dat de toegang tot erfgoed het toerisme stimuleert en als zodanig bijdraagt tot de aantrekkelijkheid en de economische ontwikkeling van het Gewest. **Brupartners** is daarom van mening dat de publieke toegang tot erfgoed legitiem en noodzakelijk is.

Brupartners vindt het echter ook cruciaal om de eigendomsrechten van de betrokkenen, hun bezittingen en hun recht op privacy te eerbiedigen. Deze rechten zijn fundamenteel in democratische samenlevingen en garanderen aan individuen de controle over en het genot van hun eigendom. Hoewel deze rechten niet absoluut zijn, moeten hun beperkingen wettelijk gedefinieerd zijn en een legitiem doel nastreven (gebaseerd op het algemeen belang of het openbaar nut). Er moet een redelijke proportionaliteit bestaan tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel, zodat er een billijk evenwicht bestaat tussen de vereisten van het algemeen belang en de vereisten om de grondrechten te vrijwaren.

De toegang tot erfgoed verzoenen met het respect voor het recht op privé-eigendom vereist bijgevolg een delicaat evenwicht.

Zoals de Raad van State opmerkt, "[valt] in dit geval niet te ontkennen dat de maatregel wordt voorgeschreven door een rechtsnorm en dat hij een legitiem doel nastreeft, namelijk de bescherming van het culturele erfgoed en de bevordering van het recht op culturele ontplooiing dat is vastgelegd in artikel 23, lid 3, 5° van de Grondwet"³. Met betrekking tot het evenredigheidsbeginsel vestigt de Raad van State de aandacht van de Regering op een aantal elementen.

Hoewel **Brupartners** voorstander is van partnerschappen - op vrijwillige basis - tussen particuliere eigenaars en de overheid om een duurzaam beheer van het erfgoed te waarborgen, is **Brupartners** zich ervan bewust dat dit in bepaalde gevallen ingewikkeld en zelfs problematisch kan zijn. Deze situaties vereisen actie vanwege de overheid.

*
* *
*

³ R.v.S., advies van 20 december 2023, nr. 74.738/4, p.8, punt 2.3.